МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи
Кафедра митної справи та товарознавства

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

«Вдосконалення системи управління митними ризиками в Україні»

Здобувача вищої освіти 6 курсу,
МММ- 21-1 групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»
ОПП «Менеджмент митної справи»

підпис здобувача вищої освіти

Левковича
Микити
Анатолійовича

Науковий керівник
науковий ступінь вчене звання

підпис керівника

Борса Вадим
Вікторович,
к.е.н., доц.

Керівник освітньої програми
науковий ступінь вчене звання

підпис керівника

Гребельник
Олександр
Петрович, д.е.н.,
проф.

Допущено до захисту за рішенням
кафедри митної справи та
товарознавства
протокол від 10.04.26 № 10

підпис завідувача кафедри

Ткаченко Сергій
Олександрович,
к.е.н., доц.

Ірпінь 2026

Реєстрація № 11 03.02.26 _____

(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки

_____ 03.02.26 _____

до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат попереднього захисту _____ _____ _____

(оцінка) (дата) (підпис)

Результат захисту _____ 03.02.26 _____

(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ _____

(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
іст випускної роботи гь теоретичного матеріалу, зв'язок з практичним, ня представляти матеріал в ній послідовності, наявність овків та пропозицій)	від 0 до 20			
тримання вимог щодо омлення	від 0 до 10			
асне виконання роботи на етапах у встановлені дрою терміни	від 0 до 5			
цензент	від 0 до 5			
РАЗОМ БАЛІВ*	**від 0 до 40**			
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
повідь	від 0 до 15			
здатковий матеріал	від 0 до 10			
ання теоретичного та тичного матеріалу, вміння овідати на запитання	від 0 до 25			
робація (участь у еренціях)	від 0 до 10			
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 60**			
АГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100			

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-льною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
83	B	добре	09.02.26	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

Навчально-науковий інститут економічної безпеки та митної справи
Кафедра митної справи та товарознавства
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма «Менеджмент митної справи»

Затверджую
Завідувач кафедри
_____С. Ткаченко
«_____»_____2025 р.

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти
Левковича Микити Анатолійовича

1. Тема кваліфікаційної роботи

Вдосконалення системи управління митними ризиками в Україні

Затверджена наказом ректора від «04» 04 2024 р. № 189-с

2. Строк здачі закінченої роботи 04 04 2025 р.

3. Цільова установка

Мета роботи - Розробити комплекс теоретичних, методологічних і практичних рекомендацій для вдосконалення системи управління митними ризиками в Україні, з урахуванням євроінтеграційних процесів та впровадження сучасних цифрових технологій.

Об'єктом дослідження є система управління митними ризиками в Україні, яка функціонує у процесі забезпечення економічної безпеки, контролю за міжнародною торгівлею та захисту митних інтересів держави.

Предметом дослідження є методи, механізми та інструменти управління митними ризиками, а також підходи до їх удосконалення з урахуванням міжнародних стандартів та впровадження сучасних цифрових технологій.

Орієнтовною базою дослідження є діяльність митних органів в частині організації митного контролю та оформлення товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України

Вихідні дані до роботи митна статистика ДМСУ, навчальна та наукова

література за темою дослідження

4. Перелік графічного матеріалу таблиці, рисунки, графіки, схеми

5. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ В УКРАЇНІ
1.1. Проблеми нормативно-правової бази у сфері управління митними ризиками
1.2. Технічна та організаційна інфраструктура управління митними ризиками
РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЙНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ МИТНИМИ РИЗИКАМИ
2.1 Впровадження автоматизованої системи аналізу ризиків (ASAR)
2.2. Інтеграція сучасних інформаційних систем та IoT у митні процеси
РОЗДІЛ 3. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ РИЗИКАМИ УКРАЇНИ
3.1. Європейський досвід у сфері управління митними ризиками
3.2. Гармонізація української митної системи з міжнародними стандартами
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк викона робот
		За планом
1	Вибір теми, вивчення літературних джерел, постановка проблеми та складання плану роботи	25.09.2024
2	Вибір та вивчення навчальної, наукової та методичної літератури за темою	02.11.2024
3	Видача завдання науковим керівником	04.02.2025
4	Підготовка першого розділу роботи та подання її науковому керівнику	06.05.2025
5	Підготовка другого розділу роботи та подання її науковому керівнику	02.09.2025
6	Підготовка третього розділу роботи та подання її науковому керівнику	03.10.2025
7	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень наукового керівника	23.11.2025
8	Подання роботи для перевірки на наявність плагіату	02.12.2025
9	Попередній захист роботи	21.12.2025
10	Отримання відгуку керівника роботи	15.01.2026
11	Допуск роботи зав. кафедрою до захисту	24.01.2026
12	Отримання зовнішньої рецензії	25.01.2026
13	Захист роботи	27.01.2026

7. Дата видачі завдання «2» 02 2024

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Борса В.В.
(підпис)

Гребельник О.П.

Гарант освітньо-професійної програми _____
(підпис)

Завдання до виконання отримав _____ Левкович М.А.
здобувач (підпис)

АНОТАЦІЯ

« Удосконалення системи управління митними ризиками в Україні »

Мета роботи полягає в обґрунтуванні та розробленні напрямів удосконалення системи управління митними ризиками шляхом використання аналітичних можливостей автоматизованої системи управління ризиками Державної митної служби України з метою підвищення результативності митного контролю та зменшення його селективності в операціях за участю новостворених вантажних перевізників.

Завданнями роботи є: дослідження теоретичних засад та організаційно-управлінського забезпечення функціонування системи управління митними ризиками в Україні; аналіз сучасних підходів до менеджменту автоматизованої системи управління ризиками та застосування суб'єктоорієнтованих критеріїв оцінювання ризику; оцінка практики управління митними ризиками за матеріалами переддипломної практики; аналіз селективності та результативності митного контролю як показників ефективності управлінських рішень; обґрунтування доцільності впровадження окремого профілю ризику для операцій за участю новостворених вантажних перевізників; розроблення та аналітичне обґрунтування профілю ризику з урахуванням суб'єктоорієнтованого підходу й інструментів автоматизованої системи управління ризиками, а також визначення управлінських умов його впровадження та подальшого моніторингу результативності.

Предметом дослідження є система управління митними ризиками в частині аналітичного відбору митних операцій із підвищеним рівнем ризику в автоматизованій системі управління ризиками.

Об'єктом дослідження є процес здійснення митного контролю під час переміщення товарів через митний кордон України з використанням ризик-орієнтованого підходу.

Базою дослідження є діяльність митних органів Державної митної служби України, а також матеріали переддипломної практики, що відображають практичні аспекти застосування автоматизованої системи управління ризиками в операціях за участю новостворених вантажних перевізників.

За результатами дослідження розроблено профіль ризику для операцій за новостворених вантажних перевізників з урахуванням суб'єктоорієн критеріїв, визначено алгоритм його застосування в автоматизованій управління ризиками та обґрунтовано вплив запропонованого підходу на зме селективності митного контролю, підвищення результативності митних о оптимізацію використання ресурсів митних органів.

Одержані результати можуть бути використані в практичній діяльності; органів Державної митної служби України для вдосконалення анал механізмів автоматизованої системи управління ризиками, а також у навча процесі закладів вищої освіти при підготовці фахівців у сфері митної сп державного управління.

Дипломна робота складається з 75 сторінок, 7 таблиць, список використаних містить 18 найменувань, 3 додатки.

Ключові слова: митний ризик, система управління митними ри автоматизована система управління ризиками, АСУР, профіль суб'єктоорієнтовані критерії, митний контроль, селективність, результато вантажні перевізники.

Рік виконання дипломної роботи: **2025**.

Рік захисту роботи: **2026**.

ABSTRACT

"Improvement of the Customs Risk Management System in Ukraine"

The purpose of the thesis is to substantiate and develop directions for improving the customs risk management system through the use of analytical capabilities of the Automated Risk Management System of the State Customs Service of Ukraine, aimed at increasing the effectiveness of customs control and reducing its selectivity in operations involving newly established freight carriers.

The objectives of the study are: to examine the theoretical foundations and regulatory framework for the functioning of the customs risk management system in Ukraine; to analyze modern approaches to the application of the automated risk management system and subject-oriented risk assessment criteria; to assess the practical implementation of the risk management system based on the materials of pre-graduate internship; to analyze the selectivity and effectiveness of customs control; to substantiate the feasibility of developing a separate risk profile for operations involving newly established freight carriers; to develop and provide analytical justification of a risk profile taking into account the subject-oriented approach and tools of the automated risk management system.

The subject of the research is the customs risk management system in terms of analytical selection of customs operations with an increased level of risk within the automated risk management system.

The object of the research is the process of customs control during the movement of goods across the customs border of Ukraine using a risk-oriented approach.

The research base includes the activities of customs authorities of the State Customs Service of Ukraine, as well as materials of the pre-graduate internship reflecting practical aspects of the application of the automated risk management system in operations involving newly established freight carriers.

As a result of the study, a risk profile for operations involving newly established freight carriers was developed, taking into account subject-oriented criteria; the algorithm for its application within the automated risk management system was defined; and the impact of the proposed approach on reducing the selectivity of customs control, increasing

the effectiveness of customs inspections, and optimizing the use of customs aut resources was substantiated.

The obtained results may be used in the practical activities of customs autho the State Customs Service of Ukraine to improve analytical mechanisms of the au risk management system, as well as in the educational process of higher e institutions in the training of specialists in customs affairs and public administratio

The master's thesis consists of 75 pages, 7 tables, the list of references inc sources, 3 appendices.

Keywords: customs risk, customs risk management system, automa management system, ASUR, risk profile, subject-oriented criteria, customs selectivity, effectiveness, freight carriers.

Year of thesis completion: **2025**.

Year of thesis defense: **2026**.

ННІ економічної безпеки та митної справи

Кафедра митної справи та товарознавства

ДОВІДКА

про перевірку кваліфікаційної (дипломної) роботи на академічний плагіат

П. І. Б. автора роботи

Левкович Микита Анатолійович

Курс/група_____ММ-24-1_____

Тема дипломної роботи

Удосконалення системи управління митними ризиками в Україні.

П. І. Б. наукового керівника

Борса Вадим Вікторович

Дата захисту: 04.02.2026

За результатом перевірки оригінальний текст у роботі становить 98,31%
Відсоток схожості (складається з правомірних запозичень – посилання, цитування; і неправомірних запозичень – пояснення щодо відсотку тексту, який не є оригінальним (н/д, стаття або інші роботи автора, які є у базі, але вони не зазначені в літературних джерелах) 1,69%, цитат 0,54%.

Відповідальна особа за перевірку на кафедрі М. Іщук

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу
здобувача вищої освіти Державного податкового університету
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Левковича Микити Анатолійовича

«Удосконалення системи управління митними ризиками в Україні»

Актуальність теми. Актуальність дослідження системи управління митними ризиками в Україні обумовлена необхідністю забезпечення балансу між безпекою держави та сприянням міжнародній торгівлі в умовах євроінтеграції. Вивчення сучасного стану та перспектив розвитку автоматизованої системи управління ризиками (АСУР) сприяє підвищенню ефективності митного контролю, зменшенню необґрунтованих затримок та забезпеченню прозорості митних процедур для бізнесу.

Наукова новизна дослідження полягає у розробленні та обґрунтуванні спеціалізованого профілю ризику для операцій за участю новостворених вантажних перевізників у системі АСУР. У роботі систематизовано чинники, що впливають на селективність митного контролю, та запропоновано поєднання суб'єктоорієнтованих критеріїв з операційними індикаторами ризику. Також запропоновано методичні підходи до оцінки ефективності (KPI) впровадження нових профілів ризику в умовах цифрової трансформації митниці.

Якість проведеного аналізу проблеми, текстового та табличного матеріалу. Аналіз проблеми застосування системи управління ризиками, проведений у кваліфікаційній роботі, ґрунтується на якісному опрацюванні сучасної статистики Держмитслужби за 2021–2025 роки, нормативно-правової бази та матеріалів переддипломної практики. Використання текстового та табличного матеріалу дозволило наочно продемонструвати динаміку селективності та результативності митних оглядів, а також обґрунтувати економічні та логістичні переваги запропонованих змін.

Обґрунтованість пропозицій і висновків та їх практична цінність у роботі установи. Пропозиції та висновки, представлені у кваліфікаційній роботі, ґрунтуються на детальному аналізі поточного стану АСУР та специфіки діяльності перевізників. Їх практична цінність полягає у можливості підвищення адресності митного контролю, що дозволяє оптимізувати використання ресурсів митних органів та зменшити часові й фінансові витрати для логістичних операторів. Запропоновані матеріали можуть використовуватись для подальшої розробки інструментів управління ризиками в діяльності Державної митної служби України.

Наявність недоліків. Недоліків не виявлено.

Загальний висновок і оцінка роботи. Дослідження комплексно висвітлює сучасний стан управління митними ризиками в Україні, автор пропонує обґрунтовані шляхи їх удосконалення через розвиток інструментів АСУР та заслуговує високої оцінки за свою актуальність та практичну спрямованість.

Рецензент заступник директора Департаменту, начальник управління забезпечення АСУР
(науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

(підпис, М.П.) В.О. Биковоров
(ініціали, ПІБ)

«30» січня 2026 р.

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ПО РОБОТІ З ПЕРСОНАЛОМ

Відгук наукового керівника кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна (дипломна) робота студента **Левковича Микити Анатолійовича** є змістовним і комплексним дослідженням, яке присвячено актуальній темі удосконалення системи управління митними ризиками в Україні.

Структура дипломної роботи відповідає назві. В логічній послідовності досліджені питання плану.

У кваліфікаційній роботі здійснено комплексне дослідження управлінських засад та сучасного стану функціонування автоматизованої системи управління ризиками в митному контролі. На основі проведеного аналізу селективності та результативності діючої системи автором обґрунтовано конкретні шляхи її вдосконалення, ключовим з яких є розроблення спеціалізованого профілю ризику

Результати дослідження обумовлюють практичну значущість роботи, що визначається можливістю використання запропонованого профілю ризику для підвищення ефективності митного контролю новостворених вантажних перевізників.

Кваліфікаційна робота Левковича Микити виконана на нележному рівні та заслуговує на позитивну оцінку.

Одержані результати можуть бути використані в практичній діяльності митних органів.

Випускна кваліфікаційна робота може бути допущена до захисту з позитивною оцінкою.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи

_____ В. Борса

(підпис) (дата)

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу:

Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти

Левковича Микити Анатолійовича

після попереднього захисту розглянута на засіданні кафедри , протокол від «12» 06 202_ № 10 допущена до захисту на екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____ С. Ткаченко